

Yhdenvertaisuussuunnitelma

Käpy Lapsikuolemaperheet ry

KÄPY
Lapsikuolemaperheet ry
Vertaistukea suruun

Sisällys

1.	Johdanto	3
2.	Kohderyhmän ja lapsen menetyksen moninaisuus	4
3.	Vähemmistöstressi	4
4.	Toimintakyknormi ja menetyksen vaikutus toimintakykyyn	5
5.	Perhemyönteisyys yhdistyksen toiminnassa	5
6.	Esteettömyyden ja saavutettavuuden huomioiminen toiminnassa	6
7.	Heikommin tavoitetut kohderyhmät	6
8.	Uskontoon ja kulttuuriin liittyvät piirteet toiminnassa	7
9.	Lapsikuolemaperheiden asema yhteiskunnassa	7
10.	Kohtaavaa työtä tekevien työntekijöiden muistilista	9
11.	Viestinnän muistilista	10
12.	Hallinnon muistilista	12
	VAPAAEHTOISTEN OSIO	13
	Yleistä	14
	Yhdenvertaisuus Käpy ry:n toiminnassa tiivistetysti	14
	Yleisiä sensitiivisiä tapoja kohtaamiseen	16
	Vapaaehtoisen muistilista	16
	Ohje häirintä- ja syrjäntätilanteisiin puuttumisesta	17
	Turvallisemman tilan periaatteet Käpy ry:n toiminnassa	18
	Lähteitä	19

1. Johdanto

Käpy Lapsikuolemaperheet ry on valtakunnallinen vertaistukiyhdistys, jonka tarkoituksena on tukea lapsen kuoleman kokeneita perheitä. Vertaistukea on saatavilla ensisijaisesti vanhemmille ja perheille, joiden lapsi on kuollut raskauden myöhäisessä vaiheessa, vauvana, lapsena, nuorena tai nuorena aikuisena. Yhdistyksen vapaaehtoisina toimii sekä lapsen menettäneitä vanhempia että lapsenlapsen menettäneitä isovanhempia. Käpy ry edistää lapsikuolemaperheiden yhteiskunnallista asemaa ja jakaa tietoa, jotta lapsen menettäneet saisivat nykyistä paremmin tukea.

Lapsen kuolema ja suru yhdistävät kaikkia Käpy ry:n kohderyhmään kuuluvia. Jokaisen kokemus, suru, arvot ja elämäntilanne ovat kuitenkin yksilöllisiä. Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuslait eivät edellytä Käpy Lapsikuolemaperheet ry:ltä yhdenvertaisuussuunnitelman laatimista. Yhdenvertaisen ja turvallisen toiminnan luominen Käpyssä on tärkeää, sillä olemme ainoa valtakunnallinen taho, jonka ydintehtävänä on tarjota tukea lapsensa menettäneille vanhemmille lapsen kuolinsyystä riippumatta. Lapsen kuolema voi koskettaa mihin tahansa vähemmistöön kuuluvia perheitä ja henkilöitä. Tämän vuoksi sekä työntekijöillämme että vapaaehtoisillamme olisi hyvä olla riittävästi osaamista yhdenvertaisuusnäkökulmista.

Käpy ry edistää lapsikuolemaperheiden yhdenvertaisuutta yhteiskunnassa arvioimalla ja tunnistamalla aktiivisesti kohderyhmän tarpeita. Toimintaa toteutetaan niin, että kaikki lapsikuolemaperheet voivat osallistua siihen turvallisesti ja saavutettavasti menetyksen luonteesta, perhemuodosta, varallisuudesta tai muusta taustasta riippumatta.

Lähde: Toimintaperiaatteet, Käpy ry:n strategia 2025–2029

Tämä suunnitelma on tarkoitettu työntekijöiden tueksi, jotta pystyisimme parhaalla mahdollisella tavalla turvaamaan jokaisen lapsen menettäneen henkilön ja perheen yhdenvertaiset mahdollisuudet saada vertaistukea ja tehdä vapaaehtoistyötä. Suunnitelma sisältää vapaaehtoisille tarkoitettun osion tueksi heidän vapaaehtoistehvääänsä. Vapaaehtoisten kanssa toimivat työntekijät huolehtivat vapaaehtoisten perehdyttämisestä aiheeseen soveltuvin osin.

Yhdenvertaisuus on perusoikeus, joka on kirjattu Suomen perustuslakiin. Yhdenvertaisuus tarkoittaa, että kaikki ihmiset ovat samanarvoisia riippumatta esimerkiksi heidän sukupuolestaan, iästään, etnisestä tai kansallisesta alkuperästään, ihonväristään, kielestään, uskonnostaan, vammaisuudestaan tai seksuaalisesta suuntautumisestaan.

Oikeudenmukaisessa yhteiskunnassa kaikilla ihmisillä tulee olla yhtäläiset mahdollisuudet koulutukseen, työllistymiseen ja erilaisten palvelujen saamiseen. Perusoikeudet kuuluvat kaikille.

Lähde: yhdenvertaisuus.fi

2. Kohderyhmän ja lapsen menetyksen moninaisuus

Monipuolistamme ja kehitämme vertaistukea ja vertaistuen tukipolkuja siten, että tukea on tarjolla yhä useammalle henkilölle ja perheelle heidän moninasiin tarpeisiinsa vastaten.

Lähde: Strategiset linjaukset, Käpy ry:n strategia 2025–2029

Toiminnassamme korostetaan, että jokainen menetetty lapsi on yhtä arvokas ja jokainen lapsensa menettänyt on yhtä arvostettu, vaikka yhteiskunnallisella tasolla menetystilanteisiin voi liittyä stigmaa tai väheksyntää. Teemme menetysten moninaisuutta aktiivisesti näkyväksi mm. järjestämällä kohdennettua vertaistukea eri kuolinsyiden perusteella.

Käpy ry:n toimintaan osallistuvien menetystilanteet ovat keskenään hyvin erilaisia. Usein esimerkiksi päihdekuolemiin, itsemurhamenetyksiin ja väkivaltakuolemiin voi liittyä stigmaa tai häpeää, jolloin vanhemmat voivat kokea kynnyksen osallistua toimintaan suureksi. Menetetty lapsi voi olla myös esimerkiksi vammaisen, kuollut kohtuun tai vanhemmat ovat joutuneet tekemään päätöksen raskauden geneettisestä tai myöhäisestä keskeytyksestä. Toimintaamme osallistuu myös itsellisiä vanhempia, ainoan lapsensa menettäneitä vanhempia ja yksin eläviä vanhempia, jotka menettävät ainoan lapsensa. Jokainen perhe ja menetystilanne on yksilöllinen, ja tämä on tärkeää huomioida toiminnassa.

Lapsikuolemaperheet voivat kuulua usealla tavalla vähemmistöön eli vähemmistöasema voi olla moniperustainen (intersektionaalinen). Vaikka järjestömme toiminta on kaikille lapsensa menettäneille suunnattua toimintaa, esim. sateenkaari-ihmiset sekä kulttuuriset, etniset ja kansalliset vähemmistöt voivat kokea vähemmistöstressiä osallistuessaan toimintaan. Tällöin yksi vähemmistöperusta on lapsen kuoleman kokemus ja tätä kokemusta risteävät esimerkiksi muut monimuotoiset perhemuodot, sateenkaarevuus, kulttuurinen tai etninen tausta tai vamma.

3. Vähemmistöstressi

Vähemmistöstressi tarkoittaa ylimääräistä kuormitusta, jota vähemmistöön kuuluva kokee altistuessaan syrjinnän kokemuksille tai syrjinnän kohtaamisen pelolle. Kyse ei ole yhdestä tilanteesta kuullusta lausahduksesta vaan siitä, että henkilö on joutunut toistuvasti syrjivän kommentoinnin ja kysymysten kohteeksi. Vähemmistöstressiä voi kokea vähemmistöön kuuluva, hänen läheisensä tai ihminen, joka pitää vähemmistön oikeuksia tärkeänä asiana.

Lapsikuolemaperheet kuuluvat myös itse lapsiperheiden vähemmistöön ja voivat kokea vähemmistöstressiä. Lapsikuolemaperheet voivat kokea suruun ja lapsen menetykseen liittyvää väheksyntää eri palveluissa, median kirjoituksissa, yhteiskunnallisissa asenteissa ja kohtaamisissa läheisten tai ammattilaisten kanssa. Kohderyhmällämme voi olla kynnyks hakea apua tai osallistua muiden tahojen järjestämiin tukimuotoihin, koska riskinä menetyksen väheksyminen jollain tavalla.

Usein sureva tarvitsee oman surunsa legitimoitua eli sen vahvistamista, että suruun on oikeus – oli lapsen elinikä, kuolinsyy tai suhde kuolleeseen lapseen millainen tahansa – ja että oma tapa surra on oikea. On myös tärkeää muistaa, että jokaisella on yksilölliset suremisen tapansa ja eri perheenjäsenillä voi olla erilaisia suruun liittyviä tunteita.

4. Toimintakykynormi ja menetyksen vaikutus toimintakykyyn

Yksi yhteiskunnassamme voimassa olevista normeista on toimintakykynormi. Siihen kuuluu oletus, että kaikki ihmiset ovat terveitä ja vammattomia ja esimerkiksi näkevät ja kuulevat tai oppivat yhtä nopeasti. Tällöin henkilöä kohtaan, joka ei täytä tätä toimintakykynormia, voi liittyä syrjiviä rakenteita. Yhteiskunnassamme oletetaan, että ihminen kykenee tiettyihin asioihin, ja yhteiskuntamme suunnitellaan näiden tiettyjen toimintakykynormien mukaisesti.

Lapsen kuolema on traumaattinen tapahtuma, joka voi vaikuttaa vahvasti vanhemman toimintakykyyn eri tavoin. Lapsen kuoleman jälkeen vanhempien toimintakyky voi laskea pitkäksi aikaa. Vanhemmat voivat kokea häpeää siitä, että eivät kykene elämään entisenlaista elämää. He voivat myös kokea paineita osallistua työelämään tai muuhun toimintaan, vaikka omat voimavarat ovat vähäiset. Tällöin vanhemmat eivät kykene täyttämään yhteiskunnan toimintakykynormia. Voimme normalisoida lapsensa menettäneen vanhemman kokemusta kertomalla, että toimintakyvyn laskeminen on tavallista ja tilanteessa tärkeintä on keskittyä perusasioista huolehtimiseen (mm. uni ja ravinto).

Lapsikuolemaperheillä voi olla taustallaan myös muita toimintakykynormia haastavia tilanteita, kuten mielenterveyden haasteita, päihteiden käyttöä, neurokirjon piirteitä tai jokin toimintakykyä rajoittava vamma. Mikäli henkilöllä on jokin toimintakykyä rajoittava haaste, hän voi osallistua toimintaan tukihenkilön kanssa.

5. Perhemyönteisyys yhdistyksen toiminnassa

Monet toimijat pyrkivät saamaan toiminnastaan perhemyönteistä. Lapsikuolemaperheille perhemyönteisyys voi kuitenkin tarkoittaa eri asiaa, sillä kohderyhmämme on moninainen. Joissain perheissä on menetetty ainoa lapsi, joissain menetyksiä on useampia ja joidenkin perheiden lapsi on syntynyt kuolleena. Lapsiperheen muodostavat myös yhden vanhemman perheet, joissa on kohdattu lapsen menetys, ja perheet, jossa ei ole yhtään elävää lasta. Lapsensa menettäneelle vanhemmalle voi olla erityisesti pian oman menetyksen jälkeen vaikeaa kohdata muiden lapsia.

Lapsikuolemaperheiden osalta perhemyönteisyys tarkoittaa myös mahdollisuutta osallistua toimintaan ilman huolta siitä, että tilaisuudessa joutuu kohtaamaan muiden lapsia. Myös keskustelu muiden elävistä lapsista voi olla lapsen menettäneelle raskasta. Ryhmien ohjaajien on hyvä huomioida tämä ja tarvittaessa ohjata keskustelua.

Vertaistukiryhmiimme ei ole mahdollista ottaa mukaan lapsia, eikä lastenhoitoa ole järjestetty. Järjestämme erikseen vertaistukiviikonloppuja, joihin myös lapset ja nuoret voivat osallistua. Lastenhoidon puuttuminen tapahtumista saattaa kuitenkin estää niiden vanhempien osallistumisen, jolla on vaikeuksia saada perheen eläville lapsille hoito järjestettyä. Toisaalta lastenhoidon puuttuminen tarjoaa sensitiivisen ja turvallisen ympäristön osallistua niille vanhemmille, joiden on vaikea kohdata muiden eläviä lapsia.

6. Esteettömyyden ja saavutettavuuden huomioiminen toiminnassa

Esteettömyys tarkoittaa sitä, että palvelut, ympäristöt, viestintä ja toiminta suunnitellaan niin, että mahdollisimman moni ihminen voi käyttää niitä yhdenvertaisesti omista ominaisuuksistaan tai toimintarajoitteistaan riippumatta. Esteettömyys huomioi esimerkiksi liikkumiseen, näkemiseen, kuulemiseen, ymmärtämiseen ja kognitiiviseen kuormitukseen liittyvät tarpeet. Tavoitteena on poistaa tarpeettomia esteitä, edistää yhdenvertaisuutta ja varmistaa, että kaikilla on mahdollisuus osallistua ja toimia tasavertaisesti.

Tapahtumat ja avoimet vertaistukiryhmät pyritään järjestämään mahdollisimman esteettömissä paikoissa, ja ilmoitamme tilojen esteettömyydestä tapahtumatiedoissa.

Kiinnitämme viestinnässä verkkosivuilla ja sosiaalisessa mediassa huomioita sisältöjen saavutettavuuteen esim. tekstitysten ja kuvien vaihtoehtoisten tekstien avulla. Verkkosivuihimme on laadittu saavutettavuusseloste, jossa on kuvattu verkkosivujen saavutettavat osat sekä ne osat, jotka eivät ole saavutettavia.

Käpy ry on valtakunnallinen toimija. Tukipuheluita ja -henkilöitä on mahdollisuus saada valtakunnallisesti. Järjestämme verkkovälitteistä vertaistukitoimintaa, johon on mahdollisuus osallistua myös katvealueilta. Järjestämme valtakunnallista vertaistukitoimintaa – vertaistukiviikonloppuja, kohdennettuja tapaamisia ja avoimia vertaistukiryhmiä – mahdollisuuksien mukaan eri puolilla Suomea. Kuitenkin resurssien takia alueellinen kattavuus on haasteellista toteuttaa.

7. Heikommin tavoitetut kohderyhmät

Yhdistyksen toiminnassa kiinnitetään huomiota siihen, keitä toiminta tavoittaa ja keitä se tavoittaa vähemmän. Toimintaa kehitetään jatkuvasti niin, että se olisi saavutettavaa mahdollisimman monelle. Erytystä huomiota kiinnitetään myös heikommin tavoitettuihin kohderyhmiin ja ryhmiin, joiden osallistuminen on tällä hetkellä vähäisempää. Heidän osallistumisensa mahdollisuuksia halutaan vahvistaa. Tällaisia ryhmiä ovat esimerkiksi isät, isovanhemmat, sisarukset sekä muut kuin suomea äidinkielenään puhuvat henkilöt.

On tärkeää varmistaa, että kaikki pystyisivät osallistumaan toimintaan niin halutessaan ja kaikille olisi tarjolla sellaista vertaistukea, jonka piiriin on luontevaa osallistua.

Isien ja isoisien tavoittaminen

Käpy ry:n toiminnassa niin osallistujina kuin vapaaehtoisina suurin osa on äitejä tai isoäitejä. Heihin verrattuna isät ja isoisät osallistuvat selkeästi vähemmän yhdistyksen toimintaan. Esimerkiksi vuonna 2024 vapaaehtoisista vertaisvanhemmista isiä ja isoisia oli vain 13,5 %. Isien toimintaa on vahvistettu vuodesta 2024 alkaen, ja isille on alettu järjestää myös omia vertaistukitapaamisia muun kaikille avoimen toiminnan lisäksi.

Kielellinen saavutettavuus

Tarjoamme vertaistukea pääosin suomeksi. Haasteena on tavoittaa eri kieliä puhuvia osallistujia, sillä muu kuin suomenkielinen toiminta ei ole säännöllistä ja yhdistyksen viestintä on pääosin

suomenkielistä. Englanninkielisiä ryhmätapaamisia ja verkkoryhmiä on järjestetty, mutta ne ovat toteutuneet vain harvoin vähäisen ilmoittautujamäärän vuoksi. Muita kieliä puhuville henkilöille ei ole tarjolla vertaistukea oman toimintamme puitteissa.

Yhdistyksen lapsiopas ja tukikirjanen ovat saatavilla suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi. Verkkosivustamme on tiivistetyt versiot englanniksi ja ruotsiksi. Teemme yhteistyötä pohjoismaisten lapsikuolemayhdistysten ja Suomessa toimivien ruotsinkielisten järjestöjen kanssa lisätäksemme ruotsinkielistä tukea verkkoryhmien ja kirjallisen tiedon muodossa.

Vapaaehtoisissamme on sujuvasti englantia ja ruotsia puhuvia vertaistukijoita, joten joissain tilanteissa pystymme tarjoamaan vertaistukea näillä kielillä. Mikäli vertaistukea tarvitsevalla henkilöllä on mahdollisuus käyttää tulkkipalveluita ja saada tulkki mukaan esim. neuvola- tai psykologikäynnille tai sairaalan ETRI-ensitukiryhmäistuntokäynnille, mukaan voi pyytää myös yhdistyksen vertaistukihenkilön. Myös yhdistyksen tapahtumiin ja avoimiin vertaistukiryhmiin voi osallistua halutessaan tulkin kanssa, mikäli henkilöllä on mahdollisuus käyttää tulkkipalveluita. Näistä mahdollisuuksista kerrotaan yhdistyksen englanninkielisessä verkkosivuosiossa.

8. Uskontoon ja kulttuuriin liittyvät piirteet toiminnassa

Käpy ry on uskonnollisesti ja poliittisesti sitoutumaton järjestö. Uskonto voi kuitenkin olla osalle osallistujista tärkeä väylä surun ilmaistamiseen, minkä vuoksi myös uskonto voi nousta teemaksi vertaistukitoiminnassamme. Suru herättää helposti eksistentiaalisia kysymyksiä, joita menetyksen kokeneet saattavat ja saavat sanoittaa uskonnollisella kielellä. Omista kokemuksistaan saa kertoa samalla kuitenkin kunnioittaen toisten eriäviä näkemyksiä ja uskonnollista vakaumusta. Tapahtumissa voi korostua jokin tietty uskonto niin, että osallistuja korostaa omaa näkemystään muiden kustannuksella. Osallistujien uskontoihin ja kulttuureihin voi myös liittyä piirteitä, jotka ovat keskenään ristiriitaisia. Tapahtuman ohjaaja voi tarvittaessa muistuttaa osallistujia erilaisten näkemysten ja vakaumusten kunnioittamisesta, jotta osallistuminen säilyisi kaikkien kannalta turvallisena.

Osa vertaistukiryhmistämme tai -viikonlopuistamme toteutetaan seurakunnan tiloissa, joissa on kristinuskoon liittyviä symboleja. Tämä voi muodostaa osallistumisesteen ateisteille tai muihin uskontoihin kuuluville henkilöille.

Työntekijöidemme tai vapaaehtoistemme ei ole tarpeen osata eri kulttuureihin liittyviä yksityiskohtia. On hyvä olla tietoinen siitä, että osallistujilla voi olla katsomuksellisia eroja. Tärkeintä on aito, kunnioittava ja empaattinen kohtaaminen. Surevaa henkilöä tai perhettä voi pyytää kertomaan itse surustaan ja siitä, millaista apua hän haluaa.

9. Lapsikuolemaperheiden asema yhteiskunnassa

Käpy ry:n visio vuoteen 2035

Lapsen kuoleman kokeneet eivät jää surun kanssa yksin. Kriisi- ja keskusteluapua saa nopeasti, kattavasti ja riittävän pitkäkestoisesti. Suomen laki mahdollistaa ansiosidonnaisen suruvapaan kuolleen lapsen vanhemmille ja kuolleen syntyneen lapsen nimeämisen väestörekisteriin.

Lähde: Käpy ry:n strategia 2025–2029

Kuolleen lapsen vanhemmuus jää usein yhteiskunnassamme näkymättömäksi, ja vanhemmat joutuvat neuvottelemaan omaa asemaansa suhteessa muihin lapsiperheisiin. On tärkeää, että kuollut lapsi huomioidaan perheen lapsiluvussa, lapsensa menettäneen vanhemman vanhemmuus tunnustetaan vanhemmuudeksi ja menetyksen vaikutusten pitkäaikaisuus hyväksytään.

Alla on muutama esimerkki Käpy ry:n vaikuttamistoiminnan tavoitteista, joiden avulla Käpy ry edistää lapsikuolemaperheiden yhdenvertaisuutta yhteiskunnassamme:

Työhön paluu lapsen kuoleman jälkeen

Yksi tunnistettu yhdenvertaisuuden haaste on surevien vanhempien tilanne, kun töihin tai opintoihin paluu lapsen kuoleman jälkeen tulee ajankohtaiseksi. Käpy ry ajaa yhdenvertaisempia käytänteitä lapsensa menettäneiden vanhempien työhön paluuseen ja ehdottaa ratkaisuksi suruvapaata. Suruvapaa olisi ansiosidonnainen etuus, jonka tavoitteena ja tarkoituksena on tukea vanhempia ja tarjota taloudellisesti turvattu tilanne käsitellä surua ja järjestellä elämää uudelleen.

Lisätietoa suruvapaasta:

<https://kapy.fi/suruvapaa/>

Kriisituen saatavuus

Lapsensa menettäneille vanhemmille ei ole tarjolla yhdenvertaisia tuki- tai terapiapalveluita. Jotkut lapsensa menettäneet vanhemmat joutuvat tekemään suuren määrän selvitystyötä päästäkseen kriisituen piiriin, koska automaattisia ohjauskäytänteitä tai surevan palvelupolkua ei ole määritelty. Tukipalveluiden puute voi aiheuttaa lapsikuolemaperheelle useita erilaisia kasautuneita kriisejä. Ilman tukea perheet saattavat usein kohdata yksinäisyyttä, haasteita työelämään paluussa, voimavarojen riittämättömyyttä sekä päihde- ja mielenterveyshaasteita.

Lisätietoa eri tukitahoista Käpy ry:n hallinnoiman Surevan kohtaaminen -toiminnan Tietopankissa:

<https://www.surevankohtaaminen.fi/tukitahoja/>

Kuolleena syntyneen lapsen virallinen rekisteröinti ja nimeäminen

Lapsikuolemaperheet joutuvat kamppailemaan omasta vanhemmuuden oikeutuksestaan, sillä esimerkiksi kuolleena syntynyttä lasta ei tällä hetkellä voi merkitä väestötietorekisteriin ja nimetä virallisesti. Kuolleena syntyneen lapsen vanhemmuuteen liittyy kuitenkin myös yhteiskunnalta tulevia velvollisuuksia, kuten lapsen hautaaminen. Lapsen nimen saaminen väestötietorekisteriin, kuten hautaaminenkin, ovat vanhemmille tärkeitä oikeuksia. Tämä tukisi sitä, että niin kuolleena syntyneen lapsen arvo kuin vanhempien asema vanhempina tunnustettaisiin.

Lisätietoa kuolleena syntyneen lapsen rekisteröinti- ja nimeämisoikeudesta:

<https://kapy.fi/nimeamisoikeus/>

10. Kohtaavaa työtä tekevien työntekijöiden muistilista

Liitteenä olevan vapaaehtoisten muistilistan asioiden lisäksi muista seuraavat:

- Uudet vapaaehtoiset perehdytetään yhdenvertaisuussuunnitelman sisältöihin soveltuvin osin vapaaehtoisten (perus)koulutuksen yhteydessä.
- Huolehditaan, että jokaiselle jo toiminnassa mukana olevalle vapaaehtoiselle lähetetään yhdenvertaisuussuunnitelman vapaaehtoisten osio luettavaksi.
- Varmistetaan, että turvallisemman tilan periaatteet ovat systemaattisesti käytössä toiminnan jokaisella osa-alueella.
- Huomioidaan, että turvallisemman tilan periaatteet, syrjimättömyys jne. koskevat myös sosiaalista mediaa ja esim. siellä toimivaa suljettua vertaistukiryhmäämme.

Tukipuhelut

- Kohdataan tukipuhelujen vastaanottajat sensitiivisesti ihmisten, suhteiden ja tilanteiden moninaisuutta kunnioittavasti.
- Annetaan jokaisen itse määrittellä tukipuheluissa oma tilanteensa, perheensä ja suhteensa lapsen menetystilanteessa, johon hakee tietoa tai apua.
- Annetaan tukea ja neuvontaa ilman ennako-oletuksia tai asenteita ja juuri niihin asioihin, joista yhteydenottaja haluaa itse puhua.
- Luodaan asiointi- tai keskustelutilanne mahdollisimman turvalliseksi henkilön toiveita kunnioittaen.

Vertaistuen koordinointi

- Yritetään löytää monimuotoisiin perhetilanteisiin mahdollisimman samankaltaisen menetyks-/elämäntilanteen omaava vapaaehtoinen silloin, kun se on mahdollista.
- Varmistetaan, että vertaistuen järjestämisessä huomioidaan erilaiset menetykskokemukset ja kuolinsyyt, jotta jokaiselle olisi tarjolla vertaistukea vuosittain. Tämä varmistetaan myös järjestämällä säännöllisesti vertaistukitapaamisia ennakoitavissa oleva kuolema / äkillinen kuolema –kohdennuksilla.
- Kartoitetaan ne vapaaehtoiset, jotka olisivat valmiita toimimaan vertaistukihenkilönä esim. neuvolan tai psykologin vastaanoton yhteydessä asioimistulkkaustilanteessa, ja tiedotetaan alueen ammattilaisia mahdollisuudesta pyytää vapaaehtoinen mukaan tapaamisiin.
- Järjestetään tarpeen ja mahdollisuuksien mukaan vertaistukitoimintaa muiden perhejärjestöjen kanssa vähemmistöryhmille, joita emme tavoita pelkästään omalla toiminnallamme (esim. eri kieliä puhuvat).
- Ohjataan perheitä aktiivisesti diakoniatyön piiriin hakemaan avustusta, mikäli matkakustannukset muodostavat esteen toimintaan osallistumiselle.
- Kehitetään alueellisen yhdenvertaisuuden toteutumista vahvistamalla paikallisten avointen vertaistukiryhmien toimintaa.

Tapahtumat

- Kysytään jokaisen tapahtumaan liittyvän tarjouksen yhteydessä myös tilan esteettömyydestä.
- Järjestetään tapahtumat mahdollisuuksien mukaan tiloissa, jotka ovat esteettömiä. Mikäli tilat eivät ole täysin esteettömiä, esim. vertaistukiviikonlopuissa varmistetaan, että ainakin jotkut majoitustilat ovat esteettömiä, yhdessä tasossa ja lähellä yhteisiä tiloja.
- Selvitetään kaikkien vertaisryhmien ja tapahtumien esteettömyystiedot. Niistä ryhmätiloista, jotka eivät ole esteettömiä, pyritään muuttamaan pois.
- Lisätään tapahtumien ilmoittautumislomakkeisiin kohta, jossa ilmoittautuja voi kertoa omista mukautustarpeistaan, joista järjestäjien ja ohjaajien on hyvä tietää. Mukautustarpeet voivat liittyä mm. toimintakykyyn, esteettömyyteen tai kognitiiviseen kykyyn.
- Lisätään tapahtumailmoittautumisen yhteyteen tieto, millä kielellä tapahtuma järjestetään ja millä kielillä voi osallistua.
- Mikäli erityistä tukea tai tulkkausta tarvitseva henkilö on oikeutettu tulkkaus- tai avustajapalveluun, hän voi osallistua tapahtumaan tulkin tai avustajan kanssa. Emme kuitenkaan voi tarjota Käpy ry:n puolelta eri kielten tulkkausta.
- Tiloista voidaan mahdollisuuksien mukaan siirtää sivuun mahdollisia uskonnollisia symboleja ennen tilaisuuden alkua. Voidaan korostaa, että vaikka kokoonnumme esim. kirkon tiloissa, ryhmä on uskonnoton.
- Pyritään muuttamaan tapahtumatilojen wc-tilat sukupuolineutraaleiksi aina, kun se on mahdollista.
- Kerätään toimintaan osallistuvilta palautetta, jossa kysytään esimerkiksi kohdatuksi tulemisen kokemuksesta, turvallisuuden kokemuksesta ja ohjaajien ja materiaalien sensitiivisyydestä.

11. Viestinnän muistilista

- Viestitään sensitiivisesti ja siten, ettemme vahingossa toista tai luo syrjiviä rakenteita.
- Kun esitellään toimintaa tai kerrotaan ammattilaisille vertaistukitoiminnastamme, korostetaan, että kaikki ovat tervetulleita mukaan ja kohtaamme tukitoiminnassa perheiden monimuotoisuutta. Lisäksi tuodaan esiin lapsikuolemaperheiden omaa vähemmistöasiaa ja tehdään näkyväksi sitä, miten ammattilaiset voivat omalla toiminnallaan edistää lapsikuolemaperheiden tuen toteutumista.
- Kehitetään viestintää, jolla tavoitetaan erityisesti perheenjäseniä ja kohderyhmiä, joita tavoitamme vähemmän.
- Kehitetään vertaistukitoimintaan ja ohjaukseen liittyvää materiaalia jatkuvasti uuden tiedon ja saadun palautteen avulla.
- Tarkistetaan yhdistyksen oppaiden, esitteiden ja verkkosivujen päivitystarpeet säännöllisesti niin sisällön kuin käytetyn kielen osalta. Tarkastellaan päivitysvaiheessa, miten moninaisuus tulee huomioituksi. Seuraavan kerran, kun materiaalia päivitetään,

kiinnitetään mahdollisuuksien mukaan huomiota sanaston ja kuvaston monimuotoisuuteen, jotta mahdollisimman moni lapsensa menettänyt voisi löytää siitä itsensä.

- Tuodaan mahdollisuuksien mukaan esiin myös jäsenkirjeessä ja -lehdessä sekä menetysten että perhemuotojen moninaisuus. Käpy-lehdessä on hyvin näkyvillä vertaistarinoiden kautta menetysten monimuotoisuus, mutta jatkossa esiin voisi nostaa myös enemmän monimuotoisia perhetilanteita.
- Erilaisten teemapäivien ja viikkojen yhteydessä voidaan huomioida monimuotoisia perhetilanteita. Esim. Pride-kuukauden aikana voidaan korostaa, että lapsensa menettäneissä perheissä on myös sateenkaariperheitä, tai Simpukka-viikon aikana mainostetaan tukea lapsettomuutta kokeneille lapsensa menettäneille. Voidaan osallistua antirasismityötä tekevien järjestöjen kannanottoihin esim. rasisminvastaisella viikolla (Amnesty, Ihmisoikeusliitto).

Kuvitus

- Huomioidaan kaikessa julkaisemassamme materiaalissa kautta linjan, miten selkeitä esim. kuvat julkaisuissa ovat ja panostammeko siihen, että kuvat ja tekstit ovat selkeällä kontrastilla, onko materiaali visuaalisesti hienoa vai saavutettavaa vai parhaassa tapauksessa molempia.
- Lisätään mahdollisuuksien mukaan verkkosivuille sekä tuotettuun materiaaliin monimuotoisempaa kuvastoa, jossa toimijan roolissa näkyy eri vähemmistöihin kuuluvia henkilöitä.
- Kuviin lisätään pääsääntöisesti vaihtoehtoinen (alt-)teksti: ”kuvassa kaksi ihmistä haluaa toisiaan järven rannalla ilta-auringossa”. Pohditaan, onko meidän tarpeen lisätä kuviimme tai videoihimme kuvailutulkkaus ja milloin riittää alt-teksti.
- Pyritään tekstittämään kaikki verkkosivuilla ja sosiaalisessa mediassa olevat videot.

Verkkosivut

- Tapahtumatietojen yhteyteen
 - voit osallistua myös tulkin kanssa
 - esteettömyystiedot
 - ovatko lapset tervetulleita mukaan
- Ryhmätietojen yhteyteen
 - voit osallistua myös tulkin kanssa
 - esteettömyystiedot ja onko tilassa inva-wc.
 - lastenhoitoa ei ole järjestetty / lapsia ei voi ottaa mukaan tapahtumaan
- Kun työntekijät ja vapaaehtoiset on perehdytetty aiheeseen, lisätään yhdenvertaisuuslupaus tapahtumakalenterin ja vertaistukiryhmien yhteyteen:

Toivotamme sinut tervetulleeksi mukaan vertaistukitoimintaamme, ja lupaamme kohdata sinut juuri sellaisena kuin olet. Olemme sitoutuneet noudattamaan yhdistyksemme yhdenvertaisuussuunnitelmaa. Noudatamme kaikessa toiminnassamme turvallisemman tilan periaatteita. Jos koet tai näet häirintää, epäasiallista kohtelua tai kiusaamista,

kerrothan asiasta vertaisohjaajalle tai yhdistyksen työntekijälle. Puutumme aina tietoomme tulevaan epäasialliseen kohteluun ja syrjintään.

- Mahdollisuuksien mukaan laaditaan verkkosivuille selkokieline esittely Käpyn toiminnasta.

Facebook-vertaistukiryhmä

- Turvallisemman tilan periaatteet on kiinnitetty Facebookin vertaistukiryhmän yhteyteen ja ryhmän säännöt on päivitetty.
- Facebook-ryhmään liittymisen yhteyteen pyritään lisäämään tieto, että kuvat voivat aiheuttaa ahdistusta.
- Selvitetään mahdollisuus ryhmään liittymisen yhteydessä kysymykseen: Sitoudun ryhmän sääntöihin.

12. Hallinnon muistilista

- Lisätään tarvittaessa työntekijöiden yhdenvertaisuusosaamista koulutusten avulla.
- Nimetään tarvittaessa häirintäyhdyshenkilö, ja kerrotaan jäsenistölle ja tapahtumiin osallistuville yhteydenottotavoista.
- Kehitetään ja pyritään lisäämään vertaistuen mahdollisuuksia perheenjäsenille, joita tavoitamme vähemmän (mm. isät, isovanhemmat, lapset ja nuoret).
- On tärkeää, että henkilöt ja perheet voivat osallistua toimintaan, vaikka taloudellinen tilanne olisi heikko. Tämän vuoksi pidetään osallistumismaksut ja jäsenmaksut kohtuullisina.
- Lisätään jäsenkyselyyn kysymys yhdenvertaisuudesta ja syrjinnästä.
- Kerätään jäsenkyselyissä palautetta kohdatuksi tulemisen kokemuksesta, turvallisuuden kokemuksesta ja ohjaajien ja materiaalien sensitiivisyydestä.
- Yhdenvertaisuussuunnitelman toteutumista seurataan ja arvioidaan vuosittain.
- Rekrytoinneissa varmistetaan yhdenvertaisuuden toteutuminen ja työpaikkailmoituksiin kirjoitetaan "Arvostamme työyhteisön monimuotoisuutta ja teemme töitä yhdenvertaisuuden eteen. Toivomme hakijoita erilaisista taustoista, kuten eri-ikäisiä, eri sukupuolia olevia, vammaisia ihmisiä sekä eri kieli-, kulttuuri- tai muihin väestöryhmiin kuuluvia."

VAPAAEHTOISTEN OSIO

Yhdenvertaisuussuunnitelma
Käpy Lapsikuolemaperheet ry

KÄPY
Lapsikuolemaperheet ry
Vertaistukea suruun

Yleistä

Tämä vapaaehtoisten yhdenvertaisuussuunnitelma on tiivistelmä työntekijöille tarkoitettusta yhdenvertaisuussuunnitelmasta. Suunnitelma on tarkoitettu sinulle tueksi, jotta yhdistyksen toiminnassa pystytään huomioimaan yhdenvertaisuuden toteutuminen mahdollisimman hyvin ja pystyt puuttumaan mahdollisiin haastaviin tilanteisiin vertaistukitapaamisissa.

Käpy ry edistää lapsikuolemaperheiden yhdenvertaisuutta yhteiskunnassa arvioimalla ja tunnistamalla aktiivisesti kohderyhmän tarpeita. Toimintaa toteutetaan niin, että kaikki lapsikuolemaperheet voivat osallistua siihen turvallisesti ja saavutettavasti menetyksen luonteesta, perhemuodosta, varallisuudesta tai muusta taustasta riippumatta.

Lähde: Toimintaperiaatteet, Käpy ry:n strategia 2025–2029

<https://kapy.fi/yhdistystietoa/asiakirjat/>

Lapsen kuolema ja suru yhdistävät kaikkia Käpy ry:n kohderyhmään kuuluvia. Jokaisen kokemus, suru, arvot ja elämäntilanne ovat kuitenkin yksilöllisiä. Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuslait eivät edellytä Käpy Lapsikuolemaperheet ry:ltä yhdenvertaisuussuunnitelman laatimista. Koemme kuitenkin yhdenvertaisuuden huomioimisen toiminnassamme tärkeäksi, sillä olemme ainoa valtakunnallinen taho, jonka ydintehtävänä on tarjota tukea lapsensa menettäneille vanhemmille lapsen kuolinsyystä riippumatta. Tämän vuoksi toimintamme kohderyhmä on hyvin monimuotoinen. Lisäksi järjestössämme on 170 vapaaehtoista lapsen menettänyttä vanhempaa ja isovanhempaa, joiden osallistuminen tukitoimintaan täytyy olla turvallista ja mahdollisia syrjiviä rakenteita purkavaa.

Lapsen kuolema voi koskettaa mihin tahansa vähemmistöön kuuluvia perheitä ja henkilöitä. Tämän vuoksi sekä työntekijöillämme että vapaaehtoisillamme olisi hyvä olla riittävästi osaamista perheiden monimuotoisuudesta. Tämän yhdenvertaisuussuunnitelman tavoitteena on ohjata toimintaa niin, että pystyisimme parhaalla mahdollisella tavalla turvaamaan jokaisen lapsen menettäneen henkilön ja perheen yhdenvertaiset mahdollisuudet saada vertaistukea ja tehdä vapaaehtoistyötä.

Yhdenvertaisuus on perusoikeus, joka on kirjattu Suomen perustuslakiin. Yhdenvertaisuus tarkoittaa, että kaikki ihmiset ovat samanarvoisia riippumatta esimerkiksi heidän sukupuolestaan, iästään, etnisestä tai kansallisesta alkuperästään, ihonväristään, kielestään, uskonnostaan, vammaisuudestaan tai seksuaalisesta suuntautumisestaan.

Oikeudenmukaisessa yhteiskunnassa kaikilla ihmisillä tulee olla yhtäläiset mahdollisuudet koulutukseen, työllistymiseen ja erilaisten palvelujen saamiseen. Perusoikeudet kuuluvat kaikille.

Lähde: yhdenvertaisuus.fi

Yhdenvertaisuus Käpy ry:n toiminnassa tiivistetysti

Vähemmistöstressi

Vähemmistöstressi tarkoittaa ylimääräistä kuormitusta, jota vähemmistöön kuuluva kokee altistuessaan syrjinnän kokemuksille tai syrjinnän kohtaamisen pelolle. Lapsikuolemaperheet kuuluvat lapsiperheiden vähemmistöön ja voivat kokea siitä vähemmistöstressiä. Vanhemmat

voivat kokea häpeää ja paineita siitä, että eivät kykene täyttämään yhteiskunnan toimintakykynormia.

Perhetaustojen ja menetystilanteiden monimuotoisuus

Lapsikuolemaperheen vähemmistöasema voi olla moniperustainen. Perhe tai henkilö voi kokea vähemmistöstressiä osallistuessaan Käpy ry:n toimintaan, esim. sateenkaarevuuden tai kulttuurisen tai etnisen taustan tai vamman vuoksi.

Toimintaan osallistuvien erilaiset menetystilanteet voivat myös aiheuttaa vähemmistöstressiä. Käpy ry:n toiminnassa jokainen menetetty lapsi ja lapsensa menettänyt on yhtä arvostettu, vaikka yhteiskunnallisella tasolla menetystilanteisiin saattaa liittyä stigmaa (esim. päihde- tai väkivaltakuolemien osalta) tai väheksyntää (esim. kohtukuolemien ja geneettisten tai myöhäisten raskauden keskeytysten osalta).

Perhemyönteisyys

Käpy ry pyrkii järjestämään tukea koko lapsikuolemaperheelle, mutta tapahtumien ja ryhmien yhteydessä on tärkeää ilmoittaa tarkasti, mihin tapahtumiin koko perhe voi osallistua ja mihin vain vanhemmat. Haluamme tarjota sensitiivisen ja turvallisen ympäristön osallistua niille vanhemmille, joiden on vaikea kohdata muiden eläviä lapsia. Tämän vuoksi esim. vertaistukiryhmiin ei voi ottaa lapsia mukaan. Ryhmissä huomioidaan, että joillekin elävistä lapsista keskustelu voi olla raskasta, ja tällöin ohjaaja voi ohjata keskustelua hienovaraisesti muihin aiheisiin.

Saavutettavuus ja esteettömyys

Käpy ry on valtakunnallinen toimija. Tukipuheluita ja -henkilöitä on mahdollisuus saada valtakunnallisesti. Järjestämme verkkovälitteistä vertaistukitoimintaa, johon myös katvealueilta on mahdollisuus osallistua. Lapsikuolemaperheillä voi olla taustallaan myös muita toimintakykynormia haastavia tilanteita, kuten mielenterveyden haasteita, päihteiden käyttöä, neurokirjon piirteitä tai jokin toimintakykyä rajoittava vamma. Mikäli henkilöllä on jokin toimintakykyä rajoittava haaste, hän voi osallistua toimintaan tukihenkilön kanssa.

Tapahtumat ja ryhmät pyritään järjestämään mahdollisimman esteettömissä tiloissa. Käpy ry:n viestinnässä verkkosivuilla ja sosiaalisessa mediassa kiinnitetään huomioita sisältöjen saavutettavuuteen.

Osallistujavähemmistöt

Muun muassa isät ja isoisät sekä muut kuin suomea äidinkielenään puhuvat henkilöt ovat Käpy ry:n toiminnassa tunnistettuja osallistujavähemmistöjä. Olisi tärkeää varmistaa, että osallistujavähemmistöihin kuuluvat henkilöt pystyisivät osallistumaan toimintaan niin halutessaan ja heille olisi tarjolla sellaista vertaistukea, jonka piiriin heidän on luontevaa osallistua.

Yhdistyksen vertaistukea tarjotaan ja viestintää tehdään pääosin suomeksi. Yhdistyksen kirjallista materiaalia ja tiivistetyt versiot verkkosivuista on saatavilla myös ruotsiksi ja englanniksi. Vapaaehtoisissamme on jonkin verran sujuvasti englantia ja ruotsia puhuvia henkilöitä. Mikäli

vertaistukea tarvitsevilla henkilöllä on mahdollisuus käyttää tulkkipalveluita, yhdistyksen vertaistukeen voi osallistua halutessaan tulkin kanssa.

Uskontoon ja kulttuuriin liittyvät piirteet toiminnassa

Työntekijöidemme tai vapaaehtoistemme ei ole tarpeen osata eri kulttuureihin liittyviä yksityiskohtia, mutta on hyvä olla tietoinen siitä, että osallistujilla voi olla katsomuksellisia eroja. Tärkeintä on aito, kunnioittava ja empaattinen kohtaaminen. Surevaa henkilöä tai perhettä voi pyytää kertomaan itse surustaan ja siitä, millaista apua hän haluaa.

Yleisiä sensitiivisiä tapoja kohtaamiseen

Seuraavassa on lueteltu yleisiä sensitiivisiä tapoja kohtaamiseen taustasta riippumatta:

- Tiedosta omat ennakkoluulosi ja uskalla kuulla erilaisuutta.
- Kohtaa jokainen ihminen yksilönä ja anna hänen itse määritellä itsensä.
- Kiinnitä huomiota kysymysten avoimuuteen. Toisen puheesta voi poimia sanat, joilla hän itse kuvailee itseään ja perhettään.
- Kulttuurit ovat erilaisia, kulttuuritaustan ilmeneminen on yksilöllistä.
- Vahvista surevan oikeutta surra, mikäli hän on kokenut surunsa vähättelyä.
- Jos loukkaat surevaa, pyydä anteeksi.

Vapaaehtoisen muistilista

- Tutustu vapaaehtoisten yhdenvertaisuussuunnitelman sisältöön. Kysy työntekijöiltä, jos jokin kohta mietityttää.
- Muista käydä läpi Turvallisemman tilan periaatteet (liitteenä) aina tapaamisten alussa.
- Vältä stereotyyppien toistamista, esim. sukupuolittuneita termejä: älä puhu miehestä/vaimosta, vaan puolisoista/kumppanista, jos et tiedä henkilön perhetilannetta. Älä tee oletuksia.
- Muista, että kuolleella lapsella voi olla useita vanhempia tai läheisiä aikuisia, esimerkiksi uusperheissä tai apilaperheissä. Anna surevalle tilaa kertoa itsestään ja läheissuhteistaan juuri niin paljon ja sillä tavalla kuin hän haluaa.
- Kerro tapahtumien osallistujille etukäteen, että muiden kokemusten kuuleminen voi aiheuttaa voimakkaita tunnereaktioita. Kerro, että tilasta voi poistua ja pitää tarvittaessa tauon, jos olo käy vaikeaksi. Kun kaikille on kerrottu poistumisen mahdollisuudesta, osallistujan on helpompi sietää mahdollisesti aiheuttamaansa häiriötä.
- Rajaa tarpeen mukaan keskusteluja yhdenvertaisuuden näkökulmasta, esimerkiksi seuraavasti: ”Hienoa, että olet itse löytänyt itsellesi lohdun asiasta x. Muut osallistujat saavat kuitenkin ajatella kuten haluavat, joten kerrothan vain omasta kokemuksestasi/näkemyksestäsi. Kunnioitamme täällä jokaisen yksilöllistä näkemystä.”

- Jos loukkaat vahingossa toista, pyydä anteeksi.
- Mikäli kohtaat vapaaehtoistehtävässäsi syrjintää tai epäasiallista käytöstä, otathan yhteyttä työntekijään.
- Mikäli ohjaat avointa vertaistukiryhmää, huolehdi, että ryhmä kokoontuu mahdollisuuksien mukaan esteettömässä paikassa (esim. yhdessä tasossa, ei rappusia, inva-wc).
- Käpy ry on uskonnollisesti ja poliittisesti sitoutumaton järjestö, mutta osa järjestön toiminnasta toteutetaan kustannussyistä seurakuntien tiloissa, joissa on kristinuskoon liittyviä symboleja. Symboleja voi mahdollisuuksien mukaan pyytää siirrettäväksi pois ryhmätilasta ryhmän ajaksi.
- Käytäthän mahdollisimman selkeää ja ymmärrettävää kieltä, kun viestit esim. ryhmän osallistujille.

Ohje häirintä- ja syrjintätilanteisiin puuttumisesta

Tapahtumissa ei hyväksytä häirintää, epäasiallista kohtelua, syrjintää tai vihapuhetta. Vapaaehtoisten tehtävänä on ylläpitää turvallista ja kunnioittavaa ilmapiiriä kaikille osallistujille.

Tapahtumissa on aina vähintään kaksi vapaaehtoista paikalla. Jos vapaaehtoinen havaitsee tai saa tiedon häirinnästä, epäasiallisesta käytöksestä, syrjivästä puheesta tai vihapuheesta, tilanteeseen puututaan rauhallisesti ja asiallisesti yhdessä toisen vapaaehtoisen kanssa. Vapaaehtoiset voivat muistuttaa turvallisemman tilan periaatteista, jotka on käyty tapahtuman alussa kaikkien kanssa läpi ja pyytää henkilöä lopettamaan epäasiallisen toiminnan.

Häirintää kokeneen henkilön kokemusta kuunnellaan rauhallisesti ja häntä kohdellaan kunnioittavasti. Vapaaehtoiset ottavat mahdollisimman pian yhteyttä tapahtuman työntekijään ja kertovat, mitä on tapahtunut. Työntekijään saa yleensä yhteyden seuraavana arkipäivänä.

Tavoitteena on varmistaa, että tapahtuma on kaikille turvallinen ja että epäasiallisiin tilanteisiin puututaan selkeästi ja kunnioittavasti.

Turvallisemman tilan periaatteet Käpy ry:n toiminnassa

1. Vertaistukitoiminta on luottamuksellista. Emme kerro tai jaa toiminnassa kuulemiamme tai näkemiämme asioita, kirjoituksia tai kuvia eteenpäin. Jokaisen osallistujan tulee voida luottaa siihen, että mitään häneen liittyvää tietoa ei päädy ulkopuolisille.
2. Toiminnan keskiössä on lapsen kuolemaan liittyvistä asioista keskustelu. Kaikkien tunteiden ilmaisu on sallittua, ja omasta menetyskokemuksesta on mahdollisuus kertoa haluamallaan tavalla. Emme kerro ryhmässä muiden kokemuksista emmekä vertaile kokemuksiamme.
3. Huolehdimme siitä, että kaikilla on tilaa osallistua keskusteluun. Keskusteluun saa osallistua myös vain kuunnellen.
4. Vertaisohjaaja voi keskeyttää puheenvuoron, joka eksyy liian kauas aiheesta, rikkoo turvallisemman tilan periaatteita tai vie kohtuuttomasti aikaa muilta.
5. Kunnioitamme toistemme henkilökohtaista fyysistä, psyykkistä ja emotionaalista tilaa. Emme utele, emmekä koske toista kysymättä lupaa. Voimme pyytää tilaa myös itsellemme tarvittaessa.
6. Emme tee oletuksia kenenkään taustasta (esim. seksuaalisuudesta, sukupuolesta, kansallisuudesta, uskonnosta, arvoista, sosioekonomisesta taustasta, terveydestä, ulkonäöstä tai toimintakyvystä). Kunnioitamme jokaisen itsemäärättyä oikeutta.
7. Kunnioitamme toistemme kokemuksia, mielipiteitä, valintoja sekä uskonnollisia ja eettisiä näkemyksiä. Emme hyväksy minkään ihmisryhmän ihmisarvoa kyseenalaistavaa, pilkkaavaa tai rasistista kommentointia.
8. Osallistumme vertaistukitapaamisiin päihitteettä.
9. Asiattomasta puheesta ja käytöksestä saa antaa asiallista ja rakentavaa palautetta. Jos joku antaa sinulle palautetta toiminnastasi, kuuntele palautteen antajaa. Suhtaudumme saamaamme palautteeseen avoimesti ja huomioimme palautteen jatkossa omassa toiminnassamme. Jos kohtaat häirintää tai epäasiallista kohtelua, puutu siihen välittömästi. Pyydämme anteeksi, jos loukkaamme.

Lähteitä

Käpy ry:n strategia, turvallisemman tilan periaatteet ym. asiakirjat:

<https://kapy.fi/yhdistystietoa/asiakirjat/>

[yhdenvertaisuus.fi](https://www.yhdenvertaisuus.fi)

<https://www.surevankohtaaminen.fi/sivukartta/mita-on-surun-monimuotoisuus/>

<https://www.surevankohtaaminen.fi/sateenkaareva-suru/>

<https://www.surevankohtaaminen.fi/paihdesensitiivinen-suru/>

<https://www.surevankohtaaminen.fi/monikulttuurinen-kohtaaminen/>

<https://www.monimuotoisetperheet.fi/ammattilaisille/sanasto/>